

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1931 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående postavgifter för tidningar m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

I en den 23 januari 1931 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 48, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta, att kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) om vissa ändringar i förordningen den 17 juni 1916 (nr 216) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, vilken kungörelse med viss ändring gäller till och med den 31 december 1931, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 31 december 1932, dock att *dels* vad i 8 § stadgas icke skall tillämpas beträffande sådana abonnemang för år 1933, som verkställas under år 1932, *dels* ock 11 § 1 mom. a) skall hava följande ändrade lydelse:

a) för utgivarkorsband i allmänhet:

12 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram, varvid utgivarkorsband, vars vikt understiger 25 gram, taxeras som om det vägde 25 gram.

Till utskottets behandling har jämväl överlämnats en i anledning av propositionen inom andra kammaren av herr *Nylander* väckt motion, nr 345, i vilken hemställts, »att riksdagen måtte, för tillämpning från och med den 1 juli 1931, besluta,

att portot för inrikes paket skall utgå enligt följande grunder, nämligen för paket, som väger

högst 1 kilogram, med 50 öre,

mer än 1 men ej över 3 kilogram, med 75 öre,

mer än 3 men ej över 5 kilogram, med 1 krona,

mer än 5 kilogram, med 1 krona för de första 5 kilogrammen och därefter 40 öre för vart överskjutande kilogram eller del därav,

att för skrymmande paket det ifrågavarande viktportot skall ökas med 50 %, dock att avgiften för dylikt paket, som i vikt överstiger 1 men ej 3 kilogram, skall utgöra 1 krona 10 öre, och skola, i fråga om vad med skrymmande paket förstås, tillämpas bestämmelserna i sådant hänseende enligt gällande internationella paketavtal, dock med den eller

de inskränkningar, som kunna föranledas av särskilda, utav Kungl. Maj:t till efterrättelse inom svenska postverket givna föreskrifter, ävensom

att den särskilda tilläggsavgiften för inrikes s. k. ilpaket skall utgå med 100 % å befodringsavgiften, evad densamma avser vanligt eller skrymmande paket.»

Utskottet.

Propositionen.

Av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet inhämtas, att generalpoststyrelsen gjort framställning om genomförande från och med den 1 juli 1931 av vissa taxesänkningar, vilka skulle medföra en årlig inkomstminskning av omkring 1,500,000 kronor. Taxelättnaderna avse i första hand avgifterna för postpaket. Vidare har styrelsen föreslagit, att den särskilda tilläggsavgiften för ilpaket, vilken för närvarande utgår med 100 procent av befodringsavgiften men med lägst 1 krona, måtte bestämmas till nämnda procenttal utan särskild minimiavgift. Generalpoststyrelsen har tillika omnämnt, att utredning verkställt rörande kostnaderna för postverkets olika rörelsegrenar, vilken utredning närmast påkallats av frågan om avgifterna vid postabonnemang å tidning, samt förklarar sig ämna, dock först efter ytterligare utredning, framlägga förslag beträffande avgifterna vid dylikt postabonnemang ävensom i fråga om vissa andra postavgifter.

Föredragande departementschefen har erinrat att vid behandlingen i årets statsverksproposition av frågan om beräkningen av postverkets överskott för nästkommande budgetår uttalats den uppfattningen, att det med hänsyn till det statsfinansiella läget borde tills vidare anstå med sänkning av postavgifterna. Departementschefen har vidare anfört följande. I överensstämmelse med den mening, som alltså på denna punkt legat till grund för riksstatsförslaget uppgörande, syntes det av generalpoststyrelsen framställda förslaget om nedsättning av vissa postavgifter icke nu böra upptagas till prövning. Även en annan omständighet talade för ett dylikt ståndpunktstagande. Visserligen hade den förut omfördälda undersökningen rörande kostnaderna för postverkets olika rörelsegrenar nyligen avslutats, men denna undersökning hade dock, före framläggande av förslag till ändrade bestämmelser i vissa viktiga hänseenden, ansetts böra kompletteras med ytterligare utredningar på en del punkter. Det syntes få betraktas såsom önskvärt, att före prövning av spörsmålet om ändringar beträffande postavgifterna slutförandet av dessa ytterligare utredningar avvaktades, varigenom skulle vinnas möjlighet att bättre än vad nu kunde ske överblicka behovet och verkningarna av omläggningar i skilda hänseenden.

I anslutning till vad sålunda anförts av departementschefen, avser det i propositionen framlagda förslaget, bortsett från den i det följande berörda frågan om portoavgiften för reklamartiklar, allenast förlängning på ytterligare ett år av giltighetstiden för nu gällande provisoriska bestämmelser rörande villkoren för postbefordran av tidningar m. m.

Genom förevarande proposition har riksdagen även beretts tillfälle att, om den så önskar, uttala sig i en av generalpoststyrelsen väckt fråga om avgiften för befordran av reklamartiklar m. m., såsom anteckningsböcker, väggلمانackor, pappersknivar, linjaler och dylikt. I den mån sådana föremål icke uppfylla villkoren för befordran mot trycksaksporto, måste de för närvarande taxeras såsom brev eller paket. Enligt generalpoststyrelsens förslag skulle de i stället befordras mot den för varuprov gällande avgiften samt under de för varuprov i övrigt meddelade villkoren med avseende å storlek och vikt m. m. Föredragande departementschefen har beträffande detta förslag framhållit, att den ifrågasatta åtgärden icke syntes komma att medföra någon minskning av postverkets inkomster utan tvärtom, på grund av ökat begagnande av postverket för distribution av nämnda artiklar, kunde antagas föranleda ökad porto-intäkt. Då här icke vore fråga om ändring i gällande portosatser utan endast om hänförande av en del artiklar till visst försändelseslag, syntes ett avgörande i denna fråga icke behöva anstå i avvaktan på en blivande revision av taxebestämmelserna. Med hänsyn till vad nu anförts och då den avsedda åtgärden syntes kunna få en viss betydelse för näringslivet i landet, har departementschefen förklarat sig för sin del beredd att tillstyrka bifall till generalpoststyrelsens framställning.

Det i den föreliggande motionen framställda yrkandet avser sänkning av postavgiften för paket i överensstämmelse med ovannämnda, i propositionen berörda förslag av generalpoststyrelsen.

Motionen.

Utskottet har berett rikets handelskamrar tillfälle att avgiva yttrande i den väckta frågan om sänkning av avgifterna för postpaket, och hava i anledning härav samtliga handelskamrar utom en inkommit med yttranden i ämnet. Därvid har övervägande antalet handelskamrar tillstyrkt den föreslagna portosänkningen. Till stöd för densamma har åberopats dess betydelse för affärslivet och konsumenterna, i synnerhet å orter med dåliga järnvägsförbindelser, ävensom den inträdda förskjutningen i penningvärdet. I vissa andra yttranden har däremot gjorts gällande, att en möjlighet till portosänkning i första hand borde begagnas till lättnad av postavgifterna för brevfrösendelser framför sänkning av paketportot.

Handelskamrarna.

Mot det i föreliggande proposition framlagda förslaget om förlängning intill utgången av år 1932 av giltighetstiden för gällande provisoriska bestämmelser i fråga om villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter har utskottet icke haft något att erinra.

Utskottets yttrande.

Beträffande den i propositionen berörda, i motion II:345 förordade framställningen av generalpoststyrelsen om sänkning av postavgifterna för paket, medförande en årlig inkomstminskning av omkring 1,500,000 kronor, har utskottet, i anslutning till vad som i propositionen uttalats

i ämnet, funnit nämnda taxelättnad icke böra komma i fråga under nuvarande statsfinansiella läge. Genom att frågan rörande paketportots sänkning får anstå, vinnes den fördelen, att den av departementschefen omförmälda kompletteringen av den nyligen verkställda undersökningen rörande kostnaderna för postverkets olika rörelsegrenar bör kunna slutföras, innan ändring av postavgifterna äger rum, varigenom skulle vinnas möjlighet att bättre än vad nu kan ske överblicka behovet och verkningarna av omläggningar i skilda hänseenden.

Vad slutligen angår den i propositionen behandlade frågan om postavgiften för befordran av reklamartiklar m. m. har utskottet för sin del icke funnit anledning till erinran mot att dessa komma att befordras mot den för varuprov gällande avgiften samt under de för varuprov i övrigt meddelade villkoren med avseende å storlek och vikt m. m.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer utskottet,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 48 och med avslag å motionen II: 345 av herr Nylander, besluta,

att kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) om vissa ändringar i förordningen den 17 juni 1916 (nr 216) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, vilken kungörelse med viss ändring gäller till och med den 31 december 1931, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 31 december 1932, dock att *dels* vad i 8 § stadgas icke skall tillämpas beträffande sådana abonnemang för år 1933, som verkställas under år 1932, *dels* ock 11 § 1 mom. a) skall hava följande ändrade lydelse:

a) för utgivarkorsband i allmänhet:

12 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram, varvid utgivarkorsband, vars vikt understiger 25 gram, taxeras som om det vägde 25 gram.

Stockholm den 10 april 1931.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg, Bergman, Jönsson i Slätåker, Björnsson, Leander, Nylander i Stockholm, Olsson i Ramsta, Olsson i Golvvasta, Olsson i Gävle, Wahlmark*, Forssberg, Östergren, Andersson i Boda, Ericson i Boxholm, Lithander, Andersson i Katrineholm, Johansson i Krogstorp, Werner och Heiding*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation

av herrar *Nylander* i Stockholm och *Lithander*.